

Briselē, 2025. gada 22. maijā
(OR. en)

9127/1/25
REV 1

AGRI 202
AGRIFIN 51
AGRISTR 21
AGRIORG 59
ENV 369
POLCOM 95

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Paziņojums par redzējumu par lauksaimniecības un pārtikas nozari – <i>politikas debates</i>

Gatavojoties diskusijām Padomē (Lauksaimniecība un zivsaimniecība), kas notiks 2025. gada 26. maijā, šīs piezīmes pielikumā ir iekļauts prezidentvalsts sagatavots kopsavilkums par diskusijām un delegāciju sniegtajiem ieteikumiem.

Padomes diskusijas par Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai: “Lauksaimniecība un pārtika – kādām tām būt? Pievilcīga ES lauksaimniecības un pārtikas nozare, kas kopīgi veidojama nākamo paaudžu labā”

– prezidentvalsts sagatavots kopsavilkums par diskusijām un delegāciju sniegtajiem ieteikumiem

– Ievads

Eiropas Komisija 2025. gada 19. februārī nāca klajā ar paziņojumu “Lauksaimniecība un pārtika – kādām tām būt?” (dok. 6385/25), kas ir pārdomu kopums par lauksaimniecības un pārtikas nākotni Eiropas Savienībā (ES).

Prezidentvalsts Polija ir rīkojusi vairākas atklātas un neierobežotas diskusijas par paziņojumā izklāstīto redzējumu, lai dotu dalībvalstīm iespēju sniegt savu novērtējumu, atzinumus un priekšlikumus par redzējumā izklāstītajiem mērķiem un risinājumiem. Prezidentvalsts uzskata, ka šādas diskusijas ir būtisks elements dialogā par Eiropas lauksaimniecības un lauksaimniecības politikas nākotni.

Redzējums tika apspriests Lauksaimniecības un zivsaimniecības padomes 2025. gada 24. februāra un 2025. gada 24. marta sanāksmēs, kuru laikā ministri pilnvaroja Īpašo lauksaimniecības komiteju (SCA) apspriest redzējumu sīkāk. Pēc tam redzējums tika apspriests četrās SCA sanāksmēs, kas notika 2025. gada 31. martā, 7. aprīlī, 28. aprīlī un 5. maijā.

Vadot diskusijas, prezidentvalsts uzmanību pievērta galvenokārt jautājumiem par redzējuma četriem prioritārajiem mērķiem un horizontālo mērķi (jautājumi ir iekļauti 1. pielikumā).

Ņemot vērā šo diskusiju gaitu, prezidentvalsts sniedz šādu kopsavilkumu saistībā ar diskusijām par redzējumu un ieteikumus par lauku aspektu iestrādāšanu un lūdz Komisiju tos ņemt vērā darbā pie gaidāmajiem tiesību aktu priekšlikumiem par kopējo lauksaimniecības politiku pēc 2027. gada.

– Vispārīgi apsvērumi

Tika atzinīgi vērtēts tas, ka Komisijas paziņojumā izklāstītā redzējuma centrā ir nodrošinātība ar pārtiku

Lielākā daļa dalībvalstu pozitīvi reaģēja uz Komisijas paziņojumu par redzējumu par lauksaimniecības un pārtikas nozari, piekrītot daudziem tā mērķiem un projektiem. Delegācijas atzinīgi vērtēja to, ka redzējuma centrā ir nodrošinātība ar pārtiku un lauksaimnieciskā ražošana. Tās norādīja, ka dokumentā ietvertos risinājumus var izmantot kā labu pamatu, lai panāktu nodrošinātību ar pārtiku Eiropā, kā arī panāktu Eiropas lauksaimniecības konkurētspēju un noturību.

Lai apspriestu KLP un lauksaimniecības nākotni, ir būtiski veidot dialogu ar lauksaimniekiem

Tika pozitīvi vērtēts redzējumā liktais uzsvars uz to, ka, apspriežot turpmākos risinājumus, ir nepieciešams dialogs ar lauksaimniekiem. Dažas delegācijas norādīja, ka dokumentā ir atspoguļotas lauksaimnieku bažas, kā arī ņemti vērā ieinteresēto personu sniegtie komentāri un komentāri, ko Padome sniegusi savos secinājumos par tādu kopējo lauksaimniecības politiku pēc 2027. gada, kas vērsta uz lauksaimniekiem (dok. 16694/24).

KLP pašreizējās struktūras saglabāšana un pienācīga finansējuma nodrošināšana

Lielākā daļa delegāciju norādīja, ka redzējumā nav aplūkots jautājums par KLP finansēšanu. Vienlaikus tās norādīja, ka pienācīgs un atsevišķs budžets šai politikai ir ļoti svarīgs, lai sasniegtu redzējuma un lauksaimniecības mērķus. Tika uzsvērts, ka KLP finansējumam arī turpmāk jābūt balstītam uz diviem pīlāriem, un daudzas delegācijas norādīja, ka ir jāstiprina KLP II pīlāra finansējums. Tomēr tika pausts arī viedoklis, ka diskusijai par redzējumu nevajadzētu skart diskusiju par daudzgadu finanšu shēmu (DFS), kas notiks attiecīgā forumā.

Nepieciešamība vienkāršot KLP

Kopumā delegācijas uzsvēra, ka ir būtiski vienkāršot KLP dažādās jomās, kas saistītas ar redzējuma mērķiem. Delegācijas aicināja vienkāršot tiešo maksājumu jomu gan attiecībā uz prasībām un kontroli, gan attiecībā uz atbalsta pasākumiem jaunajiem lauksaimniekiem.

Īpaši pielāgota KLP

Delegācijas norādīja, ka nav lietderīgi piemērot vienotus risinājumus visos reģionos un valstīs, un uzsvēra reģionālo īpatnību un teritoriālas pieejas nozīmi. Vienlaikus tika uzsvērtā nepieciešamība integrēti piemērot dažādos KLP instrumentus.

– Redzējuma pirmais mērķis

Paredzams, ka dažādošana stiprinās lauksaimnieciskos ienākumus

Lielākā daļa delegāciju piekrita, ka ir nepieciešams dažādot lauksaimnieku ienākumu avotus, attīstot bioekonomiku, atjaunīgās enerģijas ražošanu vai oglekļa saistīgu saimniekošanu. Tomēr tika uzsvērts, ka šīm darbībām būtu jāpapildina lauksaimnieciskie ienākumi un tām nevajadzētu ierobežot zemes pieejamību pārtikas ražošanai. Daudzas delegācijas norādīja, ka ir svarīgi iegūt detalizētu informāciju par tādiem risinājumiem kā dabas kredīti un noskaidrot, kāda būtu iespēja šos risinājumus piemērot mazām un vidējām lauku saimniecībām.

Tiešo maksājumu turpināšana un labāka mērķorientēšana

Delegācijas uzsvēra, ka tiešo maksājumu stabilizējošajai funkcijai ir liela nozīme attiecībā uz lauksaimnieku ienākumiem. Tās norādīja, ka tiešajiem maksājumiem ir jābūt labāk mērķorientētiem, sniedzot atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem un nozares jaunpienācējiem, un ka ir nepieciešams vairāk ņemt vērā mazo un vidējo lauku saimniecību vajadzības. Vienlaikus tika uzsvērtā nepieciešamība saglabāt atbalstu apgabaliem ar dabas radītiem ierobežojumiem. Tika uzsvērtā arī nepieciešamība labāk pielāgot maksājumu sistēmu apstākļiem konkrētajā dalībvalstī un ievērot subsidiaritātes principu, piemērojot dažādus sistēmas elementus.

Dažas delegācijas uzsvēra, ka saistībā ar taisnīguma un līdzsvara nodrošināšanu ES ir jāpabeidz tiešo maksājumu ārējā konverģence, bet citas delegācijas norādīja, ka ir jāņem vērā ražošanas izmaksu un lauksaimniecisko ienākumu diferenciacija.

Nepieciešamība uzlabot paaudžu mainu

Lielākā daļa delegāciju atbalstīja paaudžu maiņu lauksaimniecībā, kā arī nepieciešamību apturēt iedzīvotāju skaita samazināšanos lauku apvidos, tostarp saistībā ar pierobežas teritoriju drošību. Šajā sakarā delegācijas norādīja, ka ir būtiski nodrošināt lauksaimniecības pievilcību un konkurētspēju, kā arī lauku apvidu dzīvīgumu. Kā svarīgākie pasākumi paaudžu maiņai lauksaimniecībā tika minēti pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot piekļuvi kapitālam un zemei.

Spēcīga investīciju komponenta saglabāšana KLP

Daudzas delegācijas uzsvēra, ka KLP ir jāsaglabā spēcīgs investīciju komponents. Šajā sakarā tika uzsvērts tas, cik liela nozīme ir pienācīgi finansētam KLP II pīlāram. Delegācijas norādīja, ka finansējumu KLP neaizstās papildu pasākumi, piemēram, tie, kas saistīti ar Eiropas Investīciju bankas (EIB) atbalstu. Tika noteiktas jomas, kurās nepieciešams investīciju atbalsts neatkarīgi no finansējuma avota: zaļā un digitālā pārveide, lauksaimniecības ietekmes uz klimatu un vidi mazināšana, tās noturības stiprināšana, jaunu tehnoloģiju un inovāciju ieviešana un zināšanu apmaiņa.

Taisnīgu cenu nodrošināšana lauksaimniecības produktiem

Diskusijās delegācijas uzsvēra nepieciešamību izstrādāt risinājumus, kas nodrošina taisnīgus tirdzniecības apstākļus piegādes ķēdē, tostarp nepieciešamību ierobežot lauksaimniecības produktu pārdošanu par cenu, kas ir zemāka par ražošanas izmaksām.

- Redzējuma otrais mērķis

Lauksaimniecības konkurētspējas un ilgtspējas stiprināšana

Delegācijas piekrita, ka ir jāstiprina lauksaimniecības konkurētspēja un ilgtspēja. Vienlaikus tās uzsvēra, ka ir būtiski sasniegt lauksaimniecības ekonomiskos mērķus un ka visas trīs ilgtspējas dimensijas ir nozīmīgas. Tās izcēla nepieciešamību panākt līdzsvaru starp nozares konkurētspēju un pasākumiem, kuru nolūks ir samazināt tās ietekmi uz vidi un klimatu. Delegācijas atzina, ka darbības nolūkā palielināt jaunu tehnoloģiju un inovāciju pieejamību lauksaimniekiem ir ļoti svarīgas, jo nodrošina viņiem piekļuvi zināšanām, tostarp mācību un konsultāciju veidā, un palielina pētniecības nozīmi.

Lopkopības stratēģiskā nozīme lauksaimniecībā

Delegāti uzsvēra lopkopības nozares stratēģisko nozīmi. Dažādiem lopkopības modeļiem ir nepieciešami instrumenti, lai pielāgotu atbalstu individuāliem ražošanas modeļiem, pārietu uz ražošanas ilgtspēju un reaģētu uz dažādām problēmām. Atbalstam būtu jāietver gan tiešie maksājumi, tostarp saistītie maksājumi, gan maksājumi apgabaliem ar dabas radītiem ierobežojumiem, kā arī investīciju atbalsts. Tika uzsvērtā pētniecības un inovācijas nozīme, jo īpaši dzīvnieku ģenētikas un zootehnikas jomā.

Lauksaimniecības noturības uzlabošana

Delegācijas uzsvēra, ka ir jāstiprina lauksaimniecības noturība, tostarp pret tādām problēmām kā dzīvnieku slimības un ekstrēmi laikapstākļu notikumi, un šim nolūkam ir vajadzīgi piemēroti pielāgošanās instrumenti, riska pārvaldība un krīzes instrumenti. Šajā sakarā tika uzsvērtā lauksaimnieciskās rezerves lielā nozīme. Lauksaimniecībai ir vajadzīga ražošanas stabilitāte un prognozējamība.

Starptautiskās tirdzniecības spoguļklausulas

Tika uzsvērtā nepieciešamība labāk saskaņot importētos produktus ar ES ražošanas standartiem un nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus ES lauksaimniekiem. Tomēr dažas dalībvalstis iebilst pret spoguļklausulām, norādot uz iespējamu negatīvu ietekmi uz ES eksportu.

Jaunas stratēģijas Eiropas līmenī

Delegācijas pauda atbalstu priekšlikumiem izstrādāt vairākas Eiropas stratēģijas un īpaši pozitīvi vērtēja stratēģijas, kas attiecas uz: a) paaudžu maiņu, b) ūdensresursu noturību, c) proteīnu un d) lopkopības nozari.

– Redzējuma trešais mērķis

Brīvprātīga salīdzinošā novērtēšana lauku saimniecību ilgtspējas centienos

Lielākā daļa delegāciju atbalstīja salīdzinošās novērtēšanas sistēmas izstrādi lauku saimniecību ilgtspējas novērtējumiem. Šādai sistēmai vajadzētu būt vienkāršai un pārredzamai, tai nevajadzētu palielināt slogu lauksaimniekiem un pārvaldes iestādēm, un tai vajadzētu būt balstītai uz uzticamiem un salīdzināmiem datiem. Sistēmai vajadzētu būt ar stimulējošu vērtību, tai nevajadzētu palielināt prasības un ierobežot lauksaimnieku piekļuvi tirgum. Sistēma būtu jāizstrādā sadarbībā ar lauksaimniekiem, ņemot vērā lauksaimniecības lielo daudzveidību ES un balstoties uz dažu dalībvalstu gūto pieredzi ar šādām sistēmām. Sistēmai būtu jādod lauksaimniekiem iespēja apmainīties ar labu praksi un mācīties no citu lauku saimniecību parauga. Dažas delegācijas pauda bažas par iespēju saskaņot salīdzinošās novērtēšanas sistēmu ES līmenī, ņemot vērā ražošanas sistēmu daudzveidību, un apšaubīja šādas sistēmas lietderību.

Uz stimuliem balstītas klimatricības un vides rīcības īstenošana

Delegācijas uzsvēra, ka lauksaimniekus, kas sniedz ekosistēmu pakalpojumus, ir nepieciešams pienācīgi stimulēt īstenot klimatam un videi labvēlīgas darbības. Tika norādīts arī uz iespēju izstrādāt tādus risinājumus, kuru pamatā ir privātā sektora līdzekļu izmantošana. Tika uzsvērta nepieciešamība panākt līdzsvaru starp stimuliem un prasībām saistībā ar pasākumiem, kas attiecas uz ūdens apsaimniekošanu un augsnes veselību.

Nepieciešamība izstrādāt ūdensresursu noturības stratēģiju

Delegācijas uzsvēra, ka saistībā ar lauksaimniecību un pārtikas ražošanu ūdenim vajadzētu būt prioritātei. Tās atzinīgi vērtēja paziņojumu, ka Komisija sagatavos ūdensresursu noturības stratēģiju, lai izstrādātu jaunas, problēmām pielāgotas darbības, tostarp darbības lauku saimniecību konkurētspējas stiprināšanai.

Esošo KLP instrumentu ūdens resursu apsaimniekošanas un augsnes veselības jomā turpināšana

Delegācijas uzsvēra, ka KLP jau ir vairāki instrumenti, ar kuriem atbalsta ūdens resursu apsaimniekošanu un augsnes veselību: LLVS standarti, agrovides un klimata pasākumi, ekoshēmas, atbalsts ilggadīgajiem zālājiem. Tās norādīja uz KLP II pīlāra instrumentu lielo nozīmi veselīgu augšņu, ūdensresursu noturības un intensīvas lauksaimniecības prakses mazināšanas pasākumu finansēšanā. Tika norādīts, ka turpmākajā KLP būtu jā saglabā šis plašais pasākumu tvērums.

Ilgtspējīga ūdens resursu un augsnes apsaimniekošana

Delegācijas runāja par aprites risinājumu būtisko nozīmi gan attiecībā uz augsni, gan ūdens resursiem. Tika minēti risinājumi saistībā ar organisko vielu ciklu, lietusūdens izmantošana, investīcijas ilgtspējīgās ūdens savākšanas sistēmās, ūdens atkalizmantošana, apūdeņošana un ūdens resursu saglabāšana. Tika uzsvērts tas, cik svarīga ir sadarbība starp zinātni un praksi, pētniecības un inovācijas loma un konsultācijas nolūkā atbalstīt risinājumu īstenošanu lauku saimniecību līmenī.

– Redzējuma ceturtais mērķis

Papildināmības un sinerģiju stiprināšana starp rīcībpolitikām, ar kurām atbalsta lauku attīstību

Delegācijas aicināja saglabāt KLP divu pīlāru struktūru, II pīlārā paredzot atbalstot lauku attīstību. Tajā pašā laikā lielākā daļa delegāciju norādīja, ka KLP nevajadzētu būt vienīgajam šāda atbalsta instrumentam un ka finansējums lauku apvidiem ir jā saglabā arī no citām rīcībpolitikām, tostarp kohēzijas politikas. No dažādiem avotiem un lauku attīstībai paredzētiem instrumentiem sniegtā atbalsta papildināmībai un sinerģijai būtu jā koncentrējas uz šādiem aspektiem: tehniskā un sociālā infrastruktūra, atbalsts uzņēmējdarbībai (jo īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem), paaudžu maiņa un pamatpakalpojumu piekļūstamība. Dažas dalībvalstis uzsvēra nepieciešamību ieguldīt lauku noturībā, ņemot vērā arī ģeopolitisko situāciju un teritoriālos drošības izaicinājumus.

Lauku aspektu iestrādāšana – instruments, lai atbalstītu lauku attīstības rīcībpolitiku papildināmību

Lielākā daļa delegāciju norādīja, ka lauku aspektu iestrādāšana dažādos līmeņos tiek izmantota kā svarīgs sistēmisks risinājums, lai veicinātu papildināmību un sinerģiju starp dažādiem lauku atbalsta instrumentiem. Tajā pašā laikā tika pausti aicinājumi nodrošināt, ka tā nerada papildu administratīvo slogu. 2. pielikumā ir ietverti plašāki ieteikumi par to lauku aspektu iestrādāšanu, kurus dalībvalstis sniegušas atsevišķās diskusijās, ko prezidentvalsts uzsāka pirms redzējuma iesniegšanas.

LEADER lauku attīstībai

Delegācijas norādīja, ka *LEADER* programma ir ļoti labs instruments, lai atbalstītu vietējo kopienu aktivizēšanu un augšupējas attīstības iniciatīvas lauku apvidos, un ka tai arī turpmāk tādai vajadzētu palikt.

– Redzējuma horizontālais mērķis

Nodrošināt atbilstošu infrastruktūru digitalizācijas attīstīšanai lauksaimniecībā un lauku apvidos

Delegācijas norādīja, ka digitāla piekļūstamība un telekomunikāciju infrastruktūra, tostarp platjoslu un 5G, ir ļoti svarīgi priekšnoteikumi digitalizācijas attīstīšanai un īstenošanai lauksaimniecībā un lauku apvidos. Tām ir vajadzīgs finansējums no dažādiem avotiem un ļoti bieži – publisko līdzekļu novirzīšana. Dažas delegācijas uzsvēra, ka digitālai piekļūstamībai ir svarīga nozīme kā lauku ekonomikas vispārējās attīstības pamatam. Digitalizācija tika minēta arī kā svarīgs faktors paaudžu maiņas veicināšanā lauksaimniecībā un lauku apvidos.

Inovācijas īstenošanas atbalstam nepieciešamais finansējums

Delegācijas minēja dažādu un piemērotu finanšu instrumentu, tostarp pieejamu un uz izdevīgiem nosacījumiem balstītu aizdevumu, nodrošināšanu, lai lauksaimnieki varētu praksē ieviest inovācijas un jaunus risinājumus. Tika uzsvērts, ka šie risinājumi būtu jāpielāgo lauksaimniecības specifiskajām iezīmēm un to MVU vajadzībām, kuri darbojas nozarē un lauku apvidos.

Būtisks atbalsts konsultācijām un apmācībai

Lielākā daļa delegāciju norādīja uz to, ka plaša un viegla piekļuve apmācības un konsultāciju pakalpojumiem ir svarīgs faktors daudzu redzējuma elementu un mērķu sasniegšanai, lai lauksaimnieki – gan jaunie, gan pieredzējušie, kā arī lauku apvidu iedzīvotāji – varētu iegūt pareizās prasmes un kompetences. Šajā sakarā tika minēta pienācīga konsultāciju sistēma.

Apmācības programmai būtu jāaptver elementi, kas atvieglo lauku saimniecību pārvaldību un sekmē jaunu risinājumu ieviešanu (piemēram, nulles apstrāde, reģeneratīvā lauksaimniecība, precīzā un klimatviedā lauksaimniecība, jaunas apūdeņošanas metodes, digitālo tehnoloģiju izmantošana) un uzņēmējdarbību, modernas tehnoloģijas lauksaimniecības pārtikas nozarē un lauku uzņēmumu izveidi un attīstību.

Tika arī norādīts, ka ir jāizveido un jāattīsta sistēmas nolūkā apmainīties zināšanām un dalīties ar pieredzi, jauniem risinājumiem un labu praksi, tostarp, izmantojot centrus, digitālo sadarbību un komunikācijas platformas.

Pētniecība un izstrāde – būtisks ES lauksaimniecības un pārtikas stratēģijas elements

Delegācijas uzsvēra, ka pētniecībai un inovācijai, ko finansē no dažādiem avotiem, tostarp Eiropas pētniecības programmām, būtu svarīga nozīme redzējuma mērķu un prioritāšu sasniegšanā.

Delegācijas uzsvēra, ka pētniecībai ir izšķiroša nozīme Eiropas agropārtikas sektora konkurētspējā un noturībā, nozares vidiskā snieguma uzlabošanā (tostarp lopkopībā) un atkarības no svarīgu ielaidresursu (piemēram, barības proteīna un mēslošanas līdzekļu) importa samazināšanā. Tika uzsvērts, cik svarīgi ir investēt jaunu rezistentu augu šķirņu (tostarp jaunu genomikas paņēmieni) un dzīvnieku ģenētikas pētniecībā. Tika uzsvērtā arī zinātnes un prakses sadarbības nozīme, tostarp atbalsts Eiropas inovācijas partnerībām (EIP).

Prezidentvalsts jautājumi, lai virzītu diskusiju par redzējumu un tā mērķiem

Pirmais mērķis

- Redzējumā ir minēta nepieciešamība lauksaimniekiem gūt ieņēmumus no dažādiem tirgus avotiem, tostarp jauniem papildu ienākumu avotiem. Vai uzskatāt, ka tas ir sasniedzams, un, ja jā, kāds ir labākais veids šā mērķa sasniegšanai, ņemot vērā tirgus, klimata un strukturālos izaicinājumus?
- Kā redzējumā ieteikto mērķtiecīgāko atbalstu lauksaimniekiem, kuri aktīvi iesaistās pārtikas ražošanā, saskaņot ar priekšnoteikumu, kas paredz novirzīt atbalstu tiem lauksaimniekiem, kuriem tas vajadzīgs visvairāk, paturot prātā vienkāršotas KLP mērķi?
- Vai saskatāt iespējas un instrumentus tam, lai nodrošinātu KLP plašāku iesaisti paaudžu maiņas procesā lauksaimniecībā? Ja jā, lūdzu, miniet piemērus.
- Redzējumā ir paredzēts izveidot vērienīgu investīciju programmu. Kādi jauni elementi, jūsuprāt, būtu jāiekļauj šajā programmā un kurus pašreizējos elementus turpmāk varētu izmantot pārdomātāk?

Otrais mērķis

- Vai uzskatāt, ka redzējumā izklāstītie Komisijas plāni ir pietiekami, lai stiprinātu Eiropas lauksaimniecības konkurētspēju un noturību? Ja nē, kādas turpmākas darbības jūs ieteiktu?
- Lai gan tiek atzīts, ka ES lopkopības nozarei ir svarīga ekonomiska nozīme ES lauksaimniecībā un ka vienlaikus tā pozitīvi ietekmē, piemēram, biodaudzveidības saglabāšanu un dabiska mēslošanas līdzekļu avota nodrošināšanu, šī nozare arī negatīvi ietekmē vidi un klimatu. Kā KLP instrumenti var samazināt šo ES lopkopības nozares negatīvo ietekmi, vienlaikus saglabājot ražošanas konkurētspēju un augstus ES standartus šajā jutīgajā nozarē?
- ES lauksaimniecības nozare ir atkarīga no svarīgu ielaidresursu, piemēram, mēslošanas līdzekļu, proteīna un enerģijas, importa. Kādas darbības, jūsuprāt, ir nepieciešamas, lai šo atkarību samazinātu tādā veidā, kas arī radītu jaunas iespējas lauksaimniecības nozarei?

Trešais mērķis

- Kāda ir jūsu izpratne par brīvprātīgu salīdzinošās novērtēšanas sistēmu, ko izmantos lauku saimniecību ilgtspējas novērtējumos? Vai jums ir savā valstī gūta pieredze un labas prakses piemēri, ar kuriem jūs varētu dalīties ar citām dalībvalstīm un Komisiju?
- Kā mēs varētu mudināt veikt vairāk pasākumu, lai veicinātu ūdensresursu noturību un augsnes veselību?

Ceturtais mērķis

- Kā starp dažādām rīcībpolitikām pastāvošās sinerģijas un papildināmību var izmantot, lai uzlabotu lauku apvidu konkurētspēju, noturību un dzīvīgumu? Vai jūs varētu minēt labus piemērus tam, kādu labumu finansēšanas instrumentu koordinācija ir sniegusi lauku apvidiem jūsu dalībvalstī?

Horizontālais mērķis

- Kādas prioritāras darbības Komisija var veikt papildus KLP paredzētajiem pasākumiem, lai radītu inovācijai un jaunām tehnoloģijām labvēlīgu vidi pārtikas un lauksaimniecības jomā un nodrošinātu lauksaimniekiem pēc iespējas plašāku piekļuvi tām?
- Kādi veicinošie nosacījumi un atbalsta instrumenti ir vajadzīgi, lai paātrinātu digitālo pārkārtošanos lauksaimniecībā un lauku apvidos?

Ieteikumi par lauku aspektu iestrādāšanu

Diskusijās, kas notika Īpašās lauksaimniecības komitejas sanāksmē 2025. gada 3. februārī un Lauksaimniecības un zivsaimniecības padomes sanāksmē 2025. gada 24. februārī, dalībvalstis atbalstīja to, ka, plānojot ES fondus un rīcībpolitikas laikposmam pēc 2027. gada, plašāk tiek izmantota lauku aspektu iestrādāšana. Tajā pašā laikā dalībvalstis norādīja, ka tam nevajadzētu radīt papildu administratīvo slogu. Paredzams, ka lauku aspektu iestrādāšana, ko veiks visi Eiropas Komisijas ģenerāldirektorāti, nodrošinās lielāku papildināmību un sinerģiju starp dažādiem lauku attīstības atbalsta instrumentiem.

Prezidentvalsts iepazīstina ar galvenajiem ieteikumiem, ko delegācijas sniegušas ES Komisijai par lauku aspektu iestrādāšanas piemērošanu saistībā ar ES rīcībpolitikām un fondiem laikposmam pēc 2027. gada.

- 1) Lauku aspektu iestrādāšanu ir vērts piemērot visām ES rīcībpolitikām un fondiem laikposmam pēc 2027. gada, lai nodrošinātu to ieguldījumu ilgtspējīgā lauku attīstībā un to saskaņotību un papildināmību ar kopējās lauksaimniecības politikas instrumentiem.
- 2) Ir vēlama plašāka sadarbība un citu ģenerāldirektorātu (ne tikai Lauksaimniecības un lauku attīstības ĢD) iesaiste lauku attīstības plānošanā un finansēšanā pēc 2027. gada.
- 3) Ir labāk jākoordinē ES fondi un rīcībpolitikas (tostarp kohēzijas politika) laikposmam pēc 2027. gada, lai tādējādi pienācīgi risinātu ar lauku attīstību saistītās vajadzības.
- 4) Būtu jāturpina attīstīt instrumentus un piekļuvi augstas kvalitātes datiem, lai, pamatojoties uz vienotu rādītāju kopumu, uzraudzītu ES fondu un rīcībpolitiku ietekmi uz lauku attīstību. Ir ieteicams pastiprināt analīzi un pētījumus par rīcībpolitiku ietekmi uz lauku attīstību, kā arī ir ieteicams, lai Komisija izveidotu lauku novērotavu tīklu visā ES.

- 5) Lauku aspektu iestrādāšanas ietvaros Komisijai būtu jāturpina novērtēt ES tiesību aktu projektu ietekmi un sekas saistībā ar lauku attīstību un regulāri jāpārskata ES rīcībpolitikas saistībā ar to ietekmi uz lauku attīstību. Tam nevajadzētu aprobežoties tikai ar *ex ante* novērtējumiem. Komisijas izstrādāto juridisko risinājumu analīzē būtu jāiekļauj arī *ex post* novērtējumi.
- 6) Lauku aspektu iestrādāšanai vajadzētu būt brīvprātīgam mehānismam valsts līmenī, un saistībā ar tā izmantošanu Komisija nevar noteikt papildu administratīvo slogu dalībvalstīm.
- 7) Lauku attīstībai vajadzētu būt vienai no prioritātēm visās rīcībpolitikās, kuras Komisija plāno laikposmam pēc 2027. gada, ņemot vērā dalībvalstu lauku apvidu atšķirīgās vajadzības.
- 8) Lauku aspektu iestrādāšanas ietvaros Komisijai būtu jāpastiprina dialogs ar tām ieinteresētajām personām, kuras saistītas ar ES rīcībpolitikām un fondiem, lai tādējādi varētu saņemt atsauksmes no vietējām lauku kopienām.
